

JOHANNES VAN HET KRUIS

Elisabeth van Bragt

Korte levensbeschrijving van iemand die ons in het gebed de weg kan wijzen.

Op 14 december 1991 was het 400 jaar geleden dat Johannes van het Kruis gestorven is. Op vele plaatsen in de wereld - o.a. in Gent met een buitengewone tentoonstelling - is dat het afgelopen jaar herdacht. In Nederland gebeurt dat dit jaar (1992), en wij willen ons daarbij aansluiten. Er is in onze tijd grote behoefte aan iemand die ons in het gebed de weg kan wijzen.

De boodschap van Johannes van het Kruis om in je leven te kunnen komen tot een innige vereniging met God, in een liefdesrelatie met Hem, is nog zeer actueel. Want velen, ook in onze tijd, verlangen daar naar. En velen zijn al in zijn voetspoor gegaan. Hij wordt tot op de dag van vandaag gezocht als geestelijk begeleider. Ik hoop dan ook dat er voor ons allemaal een ontmoeting met Johannes van het Kruis mag zijn - of een vernieuwde ontmoeting, want hij is bij velen onder u al bekend. Het is goed even bij zijn leven stil te staan om hem daar te ontmoeten.

Hij werd geboren op 24 juni 1542, het feest van Johannes de Doper. Zijn vader was Gonzalo de Ypes en zijn moeder Cathalina Alvarez. Ze hebben het niet breed, ze zijn arm. Zijn vader moet hard werken voor weinig geld. Als Johannes twee jaar is sterft zijn vader en kort daarna een broertje. Zijn moeder blijft alleen met de kinderen en moet voor het gezin zorgen.

Als Johannes negen jaar is, gaat hij naar school. Daar leert hij verschillende keren een vak, maar het lukt niet: hij is erg onhandig. Johannes heeft in zijn jeugd veel geleden onder de armoede, maar in het gezin is er veel liefde.

Later gaat Johannes naar de universiteit van Salamanca. Daar blijkt hij een zeer goede student te zijn. Hij is zeer godsdienstig van aard, zoals zijn moeder. Hij voelt zich aangetrokken tot de stilte en de eenzaamheid en hij treedt in bij de Karmelieten. De Karmelieten zijn van oorsprong kluizenaars en ze vereren de profeet Elia als hun vader. Zoals hij hebben de Karmelieten lang op de Karmelberg gewoond; daar zien ze ook de oorsprong van de Karmelorde. Maar Johannes vindt het leven van de Karmel niet streng genoeg. Hij wil strenger leven en in een nog groter afzondering. Hij overweegt

Kartuizer te worden. Hij hoopt na zijn priesterwijding daar zo vlug mogelijk naar toe te kunnen gaan.

Maar in die tijd ontmoet hij Teresa van Avila, die dezelfde verlangens als hij heeft. Zij is bezig met de hervorming van de zusters Karmelietessen naar hun oorspronkelijke strengheid. Zij vraagt Johannes ook mee te doen. Ze zegt: "Ga niet uit je orde weg, maar help mee aan de hervorming, ook voor de paters. Eerst aarzelt hij, maar stemt dan toe op voorwaarde dat hij er vlug mee kan beginnen.

Zo begint voor hem een nieuwe periode in zijn leven: de hervorming van zijn orde, de Karmelieten. Velen van zijn broeders gaan er in mee, maar velen ook niet. En deze laatsten zijn het die hem op zekere dag meenemen en in een klooster in Toledo opsluiten. In een donker, vunzig hok zal hij negen maanden verblijven en veel spot en zelfs slagen verduren.

Daar ervaart hij in zijn lichaam en in zijn ziel een heel donkere nacht, maar komt er ook tot het licht. Hij heeft een grote verering voor Maria. Zij heeft hem in zijn leven tot tweemaal toe op wonderbare wijze van de dood gered. Nu komt zij hem in een visioen een uitweg tonen, en zo kan hij dan ontsnappen. Hij neemt dan de weinige papieren die hij heeft, mee. Daarop heeft hij zijn ervaringen geschreven. Later heeft hij die uitgewerkt, en zo hebben wij die ook van hem gekregen. Wij kunnen er nog altijd uit putten.

Als hij hersteld is, gaat hij weer verder met zijn hervormingswerk. Het is zwaar, maar ook vaak vreugdevol. Nadat hij veel leidende functies heeft gehad, kan hij de laatste jaren wat meer in afzondering leven. Hij kan meer tijd nemen voor gebed. De kluizenaar in hem herleeft. Maar zijn lichaam is verzwakt. Hij is nooit

sterk geweest. Het lijkt erop dat hij niet lang meer zal leven. En dat is ook zo. Hij sterft op 13 december 1591. Hij weet vanuit een openbaring dat die dag zijn sterfdag is en hij weet ook dat het rond middernacht zal zijn. Hij vertelt dat ook aan zijn broeders. Als de klokken luiden voor het middernachtelijk gebed, zegt hij: "Ik zal het bidden in de hemel", en hij sterft dan ook zonder strijd. Zijn lichaam verspreidt een rozengeur.

In zijn leven zijn er al ontelbaar veel mensen geweest die bij hem om leiding kwamen. Hij heeft er velen mogen helpen op hun weg naar God. Ze hebben hem tijdens zijn leven al als een heilige vereerd, maar Johannes is altijd heel eenvoudig gebleven.

Het wordt al heel gauw duidelijk dat zijn taak niet is afgelopen. Enkele jaren na zijn dood worden zijn werken al uitgegeven.

Bron: [Bouwen aan de Nieuwe Aarde](#), mrt-apr 1992, blz 8.

Dit artikel staat met toestemming van Elisabeth van Bragt op website StuCom.

Elisabeth van Bragt is online te horen over *Genezing en bevrijding*: [KDC-A-11A](#)

Dit is een document 0121 op www.stucom.nl